

Ed.

164. Frumvarp til hafnarlaga

fyrir Neskaupstað.

Flm.: Ingvar Pálmason, Magnús Gíslason.

1. gr.

Til hafnargerðar í Neskaupstað veitist úr rikissjóði $\frac{2}{5}$ kostnaðar, eftir áætlun, sem ríkisstjórnin hefur samþykkt, þegar fé er veitt til þess í fjárlögum, allt að kr. 300000.00 — þrjú hundruð þúsund krónur — gegn $\frac{3}{5}$ hlutum frá hafnarsjóði Neskaupstaðar.

2. gr.

Ríkisstjórninni veitist heimild til að ábyrgjast fyrir hönd rikissjóðs allt að kr. 450000.00 — fjögur hundruð og fimmtíu þúsund króna — lán, er hafnarsjóður Neskaupstaðar kann að fá til hafnargerðar. Framlagið úr rikissjóði og ábyrgð þessi er bundin því skilyrði, að yfirumsjón með verkinu og reikningshaldi sé falin manni, sem atvinnuáráðuneytið samþykkir.

3. gr.

Sérhver er skyldur að láta af hendi mannvirki og land, er þarf til að gera höfnina, eða undir brautir og vegi í þarfir hafnarinnar, svo sem leyfa, að tekið verði í landi hans, hvort heldur er grjót, möl eða önnur jarðefni, og þola þær eignakvaðir, óhagræði eða takmörkun á afnotarétti, sem hafnargerðin hefur í för með sér, allt gegn því, að fullar bætur komi fyrir. Náist ekki samkomulag um bæturnar, skulu þær ákveðnar með mati tveggja dómkvaddra manna, að tilkvöddum báðum málsaðilum. Kostnaðurinn við matið greiðist úr hafnarsjóði Neskaupstaðar. Nú vill annar hvor málsaðila ekki una mati, og getur hann heimtað yfirmat, en gera skal hann það innan 14 daga frá því að matsgerð er lokið. Yfirmatið skal framkvæmt á sama hátt af 4 dómkvöddum mönnum. Kostnaðinn við yfirmatið greiðir sá, er þess hefur krafizt, ef matsupphæðinni verður ekki breytt meira en sem nemur 10% af hinni ákveðnu endurgjaldsupphæð, ella greiðist kostnaðurinn úr hafnarsjóði Neskaupstaðar.

4. gr.

Hafnarmerki skulu ákveðin af atvinnuáráðherra, að fengnum tillögum hafnarnefndar Neskaupstaðar.

5. gr.

Meðfram strandlengjunni umhverfis höfnina má ekki gera í sjó fram neina bryggju eða önnur mannvirki, né fylla upp eða dýpka út frá landi, nema eftir tillögum hafnarnefndar og með samþykki bæjarstjórnar Neskaupstaðar. Sá, sem vill gera eitthvert slíkt mannvirki, skal senda hafnarnefndinni beiðni um það, og skal beiðninni fylgja lýsing á því, svo og uppdráttur, ef með þykir þurfa í tvennu lagi, og heldur hafnarnefndin öðru eintakinu. Hafnarnefnd afgreiðir síðan málið til bæjarstjórnar.

Sá, sem fengið hefur slíkt leyfi, skal skyldur að halda mannvirkinu svo við, að engin hætta stafi af því. Þessi ákvæði gilda og um þær bryggjur og önnur mannvirki, sem þegar hafa verið gerð á hafnarsvæðinu.

Brot gegn þessari grein varða sektum frá 20—500 kr., og hafnarnefnd getur látið nema burtu mannvirkni á kostnað eiganda.

Nú hefur bryggja eða annað mannvirki í sjó fram legið ónotað 5 ár samfleytt, og er þá hafnarnefnd heimilt að taka það burt, án endurgjalds til eiganda.

6. gr.

Bæjarstjórn Neskaupstaðar hefur á hendi stjórn hafnarmálefna undir yfirumsjón atvinnu- og samgöngumálaráðuneytisins.

7. gr.

Framkvæmd hafnarmála og eftirlit með höfninni skal fela hafnarnefnd, er bæjarstjórnin kys á sama hátt og aðrar nefndir, eftir því sem bæjarstjórnarlögin og kosningalög mæla fyrir um. Svo er og um tölu hafnarnefndarmanna í og utan bæjarstjórnar.

8. gr.

Eignum hafnarsjóðs má aðeins verja í þarfir hafnarinnar.

Bæjarsjóður ábyrgist skuldir hafnarsjóðs og bæjarstjórnin hefur ábyrgð á eignum og fé hafnarinnar.

9. gr.

Bæjarstjórnin má ekki án leyfis ráðuneytisins selja eða veðsetja fasteignir hafnarsjóðsins, eða kaupa nokkrar nýjar fasteignir, taka stærri lán eða lán til lengri tíma en að þau verði borguð aftur af tekjum þess árs, sem í hönd fer, né endurnýja slík lán eða fresta borgunartímanum, og ekki heldur gera nein þau mannvirki við höfnina, sem eru svo stórvaxin, að árstekjurnar hrökkvi ekki til að koma þeim í framkvæmd.

10. gr.

Hafnarsjóður á allt það land við höfnina, sem nú flýtur yfir með stórstraumsflóði.

11. gr.

Til þess að standa straum af kostnaði við byggingu og viðhald hafnarvirkja og til árlegs rekstrarkostnaðar hafnarinnar er heimilt að innheimta gjöld þau, sem hér segir:

1. Árlegt gjald af bryggjum og öðrum mannvirkjum, sem gerð eru samkv. 5. gr.
2. Af skipum og bátum, er hafna sig á höfn Neskaupstaðar, og farmi þeirra:
 - a. Lestargjald (hafnargjald).
 - b. Vitagjald.
 - c. Vörugjald. — Undanskildar skulu þó vörur þær, er samkvæmt farmskrá skipsins eiga að fara til annarra hafna á landinu, ef þær eru ekki settar á land.
 - d. Bryggjugjald af skipum, er leggjast við bryggjur hafnarinnar.
 - e. Festargjald frá skipum þeim, er nota festar hafnarinnar.

Gjöld þessi sem og gjöld fyrir afnot af öðrum eignum hafnarinnar skulu ákveðin í reglugerð, sem hafnarnefnd Neskaupstaðar semur og atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið staðfestir.

Herskip og skemmtiskip skulu undanþegin gjöldum til hafnarinnar samkvæmt tölulíð 2. a. og b.

12. gr.

Nú má álíta, að tekjur af gjaldstofnum þeim, sem heimilaðir eru í 11. gr., hrökkvi ekki fyrir árlegum útgjöldum hafnarinnar, og getur þá hafnarnefndin, með sérstöku samþykki atvinnumálaráðuneytisins fyrir hvert ár, ákveðið, að leggja megi aukatoll á aðflutningsgjaldskyldar og útflutningsgjaldskyldar vörur. Gjaldið má þó aldrei fara fram úr 4% af tollum þeim, er greiða ber í ríkissjóð. Gjald þetta innheimtir hafnarnefnd.

Þetta gjald sem og gjöldin samkvæmt 11. gr. má taka lögtaki.

13. gr.

Reikningsár hafnarsjóðs er almanaksárið.

14. gr.

Fyrir 1. nóvember ár hvert ber hafnarnefnd að leggja fyrir bæjarstjórn frumvarp til áætlunar um tekjur og gjöld hafnarinnar á komandi ári. Bæjarstjórn skal hafa fullsamið áætlunina fyrir lok nóvembermánaðar og senda hana síðan atvinnu- og samgöngumálaráðuneytinu til samþykktar fyrir árslok, ásamt nauðsynlegum skýringum á einstökum gjalda- og tekjuliðum.

15. gr.

Nú hefur bæjarstjórn í hyggju einhverjar meiri háttar aðgerðir við höfnina, eða hún vill gera einhverjar þær ráðstafanir, er samþykki atvinnumálaráðuneytisins þarf til, og skal hún þá senda ráðuneytinu sérstaka tillögu um það efni. Skal það gert svo tímanlega sem kostur er á, að samþykki ráðuneytisins geti komið til, áður en hún lætur fjárhagsáætlun hafnarinnar frá fara.

16. gr.

Komi það í ljós, þegar fram á árið liður, að óumflýjanlegt sé að sinna einhverjum aðgerðum utan áætlunar, eða fara fram úr áætluðum fjárhæðum, ber hafnarnefnd að tilkynna það bæjarstjórn í tæka tíð. Fallist hún á tillögur hafnarnefndar, skal þegar leitað samþykkis ráðuneytisins til þess að víkja megi frá áætluninni. Fyrr má ekki framkvæma verkið né stofna til tekjuhallans.

17. gr.

Við lok hvers reikningsárs, og ekki síðar en fyrir lok febrúarmánaðar, skal hafnarnefnd gera reikning yfir tekjur og gjöld hafnarinnar á liðna árinu og efnahagsreikning hennar. Reikningana skal endurskoða og úrskurða á sama hátt og bæjarreikninga.

18. gr.

Að öðru leyti skal ákveða með reglugerð, er hafnarnefnd semur og ráðuneytið staðfestir, allt það, er lýtur að greiðri og hættalausri umferð um höfnina, góðri reglu og öðru höfninni viðvikjandi, er við þykir eiga. Í reglugerðinni má ákveða sektir fyrir brot gegn henni, 20—1000 kr.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna í hafnarsjóð.

19. gr.

Með mál þau, er rísa út af brotum á lögum þessum og reglugerðum, er settar verða samkvæmt þeim, skal fara sem almenn lögreglumál.

Greinargerð.

Frumvarp þetta er samið af bæjarstjórn Neskaupstaðar og flutt samkvæmt beiðni hennar.

Vitamálastjóri hefur látið bæjarstjórninni í té áætlun um byggingu trébryggju í Neskaupstað, og er gert ráð fyrir, að hún kosti 135 þús. krónur.

Hafnarlagafrumvarp þetta gerir ráð fyrir hærri fjárhæðum en nauðsynlegt virðist, ef miðað er við áætlun þá, er fyrir liggur. Stafar það af því, að það er einróma álit bæjarstjórnarinnar, að í Neskaupstað beri að byggja steinbryggju, og samkv. upplýsingum frá vitamálastjóra í viðtali má ætla, að slík bryggja verði 2—3 sinnum ódýrari en trébryggja, sem samkvæmt áætlun þeirri, er áður hefur verið getið, ætti að kosta 135 þús. kr. Mætti því ætla, að steinbryggja svipuð að notagildi myndi kosta allt að 350 þús. krónur. Vitamálastjóri hefur látið í ljós þá skoðun, að hann teldi vafasamt, að vörumagn það, er afgreiða þarf um bryggju á Norðfirði, væri svo mikið, að það réttlætti eins mikil fjárframlög og bygging steinbryggju útheimtir, og má vera, að það álit sé á nokkrum rökum byggt. En hins vegar er á það að líta:

Í fyrsta lagi. Vegna þess, hvað Norðfjörður er stuttur og liggur opinn fyrir úthafinu, er venjulega mjög ókyrr sjór inni á höfninni. Eru skemmdir á trébryggjum af völdum skipa og báta, er við bryggjurnar liggja, mjög tíðar.

Í öðru lagi. Bataútgæðin hefur fram að þessu haft bækistöðvar sínar við 30—40 smátrébryggjur hingað og þangað um bæinn. Er það með breyttum útgerðarháttum orðið mjög óhentugt og viðhald á öllum þessum sæg af smábryggjum óhemju kostnaðarsamt. Má því tvímælalaust telja, að stefna beri að því að koma upp steinsteyptum uppfyllingum á 2—3 stöðum meðfram strandlengjunni, þar sem bataútgæðin geti verið með sinn útgerðarrektur.

Í þriðja lagi. Hafnargarður úr steinsteypu var gerður 1929, sem framlenging á eyri, er skýlir höfninni fyrir hafátt. Er garður þessi, sem verður að teljast nauðsynlegur, nú orðinn mjög skemmdur og þarf bráðrar viðgerðar, er hlýtur að kosta mikið fé.

Þegar alls þessa er gætt, verður að álíta, að upphæð sú, er hafnarlagafrumvarpið gerir ráð fyrir til framkvæmda við höfnina, sé sízt of há.

Um ástæður hafnarsjóðs til fjárframlaga að sínum hluta til hafskipabryggju, er ætla má að kosti 3—400 þús. krónur, svo og annarra þeirra framkvæmda, er drepið hefur verið á að framan, skal tekið fram:

Um síðustu áramót var lausafjäreign hafnarsjóðs:

Í peningum ca.	kr. 8300.00
Innieign hjá bæjarsjóði ca.	— 36500.00
	<u>Samtals kr. 44800.00</u>

Munu verða gerðar ráðstafanir til, að fé þetta verði allt handbært á næsta ári. Árlegar tekjur hafnarsjóðs, að frádregnum gjöldum til annars en bryggjugarðar, má ætla, að verði á næstu árum, samkvæmt þeim tekjustofnum, er höfnin nú hefur, 20—25 þúsund krónur. Virðist því sæmilega varlega áætlað, að kleift væri á árunum 1942—1944 að koma upp hafskipabryggju, er kostaði um 350 þús. krónur, og er fjárhagsáætlun þeirrar framkvæmdar þannig:

1. Lausafjäreign hafnarsjóðs í árslok 1940	kr. 44800.00
2. Tekjuafgangur áranna 1941—1944	— 90000.00
3. Framlag ríkissjóðs, $\frac{2}{3}$ af kr. 350 þús.	— 140000.00
4. Tekið lán	— 75200.00
	<u>Samtals kr. 350000.00</u>

Er lán þetta ekki hærra en það, að hafnarsjóði ætti að vera kleift að standa skil á því á skömmum tíma. Þess má og geta, að uppfyllingar þær, er kæmu um leið og bryggja sú, er hér hefur verið gert ráð fyrir, myndu gefa hafnarsjóði nokkrar tekjur. Þá má og gera ráð fyrir, að verulegur hluti af efni í uppfyllingar fengist með ódýrum hætti.